

Memo

Betreft Beantwoording technische vragen van de fracties van GroenLinks Beverwijk, Heemskerk en Velsen n.a.v. behandeling Keuzenota maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt in IJmondiale raadscommissie van 13 oktober 2015

Van Wethouder Werk en Inkomen A. Verkaik gemeente Velsen
Wethouder Participatiewet M. van Dijk gemeente Heemskerk
Wethouder Sociale Zaken H. Erol gemeente Beverwijk

Datum 6 oktober 2015

1. Strenger en selectiever aan de poort

Volgens het raadsvoorstel “keuzenota maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt” valt “strenger en selectiever aan de poort” onder de categorie 1 maatregelen, Er staat zelfs: “*deze maatregel is al in uitvoering*”.

Bij eerdere gelegenheden werd “strenger en selectiever aan de poort” anders geclassificeerd:

- In de presentatie van Berenschot staat “strenger en selectiever aan de poort” aangemerkt als “maatregel uit de strategische heroriëntatie” (sheet 10). Het gaat dan om strengere controle, 4-weken termijn en het poortmodel.

In de primaire begroting 2016 en meerjarenbegroting 2017-2020 IJmond Werkt staan de maatregelen die in de Berenschot presentatie vallen onder “strenger en selectiever aan de poort in de paragraaf “Taakstellende bezuinigingen” (blz. 7 in [1]). In [1] staat ook nog eens expliciet “*De daadwerkelijke invulling van de hieruit voortvloeiende keuzes zal in goed overleg met de Colleges en Raden moeten worden ingevuld*”. Er staat ook “*Dit zijn maatregelen waar politieke keuzes in gemaakt moeten worden, waar de gemeenteraden kaders in moeten stellen.*”

- Bij de behandeling van de primaire begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2020 IJmond Werkt is toegezegd dat er nog, op een later tijdstip, besluitvorming over de taakstellende bezuinigingen zou plaatsvinden.¹

Vraag 1.1 en 1.2

De vragen op dit punt zijn:

1. **Wat is de achtergrond dat “strenger en selectiever aan de poort” in de “keuzenota maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt” onder de categorie 1 maatregelen is geschaard.**
2. **Is het mogelijk om het onderdeel “strenger en selectiever aan de poort” alsnog toe te voegen aan de keuzenota? Is het mogelijk om dit item onderdeel uit te laten maken van de politieke beraadslagingen op 13 oktober 2015.**

N.b. Volgens Berenschot is “strenger en selectiever aan de poort” een aandachtspunt, want: “vraagt om fundamentele herbezinning huidige systeem”.

¹ Toezegging: Wethouder Erol zegt toe dat het college voor de IJmond Raadscommissie van 22 september 2015 met een discussienota komt.

Antwoord op vraag 1.1

De 10 maatregelen zijn onderverdeeld in 4 categorieën.

Sommige maatregelen zijn relatief snel en zonder risico te realiseren, bij andere dient een politiek besluit genomen te worden en er zijn maatregelen die niet passen bij eerder gemaakte afspraken.

1. Categorie 1 is direct uitvoerbaar
2. Categorie 2 vergt politieke keuzes
3. Categorie 3 vergt meer tijd en een verdiepingstraject
4. Categorie 4 past niet in de gemaakte afspraken (Kadernota IJmond Werkt!, Businessplan IJmond Werkt!)

Bij het eerste contact moment komt een sterkere nadruk op eigen verantwoordelijkheid en doen er minder mensen aanspraak op een uitkering en het re-integratiebudget van IJmond Werkt! omdat zij feitelijk deze ondersteuning niet nodig hadden. De ervaring leert dat een groot gedeelte van de burgers die aanspraak maken op een uitkering snel uitstromen omdat zij zelfstandig in staat zijn betaalde arbeid te vinden. Omdat de re-integratiemiddelen beperkter worden is het van groot belang dat deze middelen worden besteed aan burgers die dit ook echt nodig hebben. Het is daarnaast ook belangrijk dat er een IJmondiaal uniforme werkwijze komt. Dit vraagt om een andere aanpak, waarbij samenwerking tussen gemeenten en IJmondWerkt van groot belang is. Met andere woorden een herbezinning van het huidige systeem. In het door Berenschot verrichte onderzoek wordt aangegeven dat met deze maatregel de kosten van de uitkeringsverstrekking omlaag gaan en dat de middelen voor de uitvoering van re-integratie verplaatst worden t.b.v. een sterkere poort (handhaving, controle en daarna re-integratie).

Antwoord op vraag 1.2

Het onderdeel strenger en selectiever aan de poort wordt niet toegevoegd aan de keuzenota. De besparing van deze maatregel wordt gerealiseerd door een aanpassing van de huidige werkwijze. Dit in tegenstelling tot de onderdelen die opgenomen zijn in categorie 2. Dit zijn maatregelen waarover een politiek besluit genomen moet worden. De zin *"Dit zijn maatregelen waar politieke keuzes in gemaakt moeten worden, waar de gemeenteraden kaders in moeten stellen"*, is een inleidende zin op de opsomming die daaronder volgt. De opsomming omvat de vier maatregelen uit categorie 2.

2. Poortmodel

In aansluiting op de vorige vraag. Bij "strenger en selectiever aan de poort" wordt gerefereerd aan een "poortmodel".

Vraag 2

De vraag is of het misschien nog mogelijk is om meer informatie te verschaffen over dit zogenoemde poortmodel?

Antwoord op vraag 2

Bovenstaande maatregel valt in 2 delen uiteen.

1. Onderdelen van de wettelijke 4-weken termijn voor jongeren van 27 jaar en jonger uitbreiden naar de hele doelgroep (tot pensioengerechtigde leeftijd). De ervaring leert dat een grote groep na deze 4 weken niet meer terugkomt, omdat ze zelfstandig werk hebben gevonden.
2. Door het proces aan de poort efficiënter in te richten, wordt een besparing op het i-deel gerealiseerd. Daarnaast werkt deze besparing door bij IJW op het re-integratiebudget omdat er minder mensen worden doorgeleid naar IJmondWerkt!, Door eerst te toetsen of men in aanmerking komt voor een re-integratietraject.

Uitgangspunten voor de onderdelen van de 4-weken zoektermijn voor gehele doelgroep (- 27 en +27 jaar):

- De zelfredzaamheid en het stimuleren hiervan.
- Denken in mogelijkheden van de klant en zijn/haar netwerk;
- Het overtuigen van de klant om die mogelijkheden in te zetten;
- De dienstverlening moet hierop gericht zijn en waar nodig, meer maatwerk;
- Procesfunctie die erop is ingericht het beroep op uitkeringen of schulddienstverlening zo laag mogelijk te houden door het versterken van de eigen kracht.

De visie en uitgangspunten van het beleid zouden er toe moeten bijdragen dat alleen burgers die daadwerkelijk afhankelijk zijn van inkomensondersteuning en bij wie is vastgesteld dat het ze op "eigen kracht" niet lukt, een bijstandsaanvraag kunnen indienen.

3. Taakstellende bezuinigingen

Deze vraag heeft betrekking op de taakstellende bezuinigingen.

Vraag 3

De vraag is wat de doelstelling is voor 2020?

Als je kijkt naar de meerjarenraming 2017-2020 dan is verschil tussen de baten en de lasten naar verwachting ca. € 1.4 mln. negatief in 2020. Volgens de begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2020 is de " taakstellende bezuiniging" ongeveer gelijk aan het gerealiseerde saldo van baten en lasten (zie ook onderstaande grafiek).

Maar in de stukken wordt ook gesproken over verwacht tekort van € 2 mln., maar in de stukken van Berenschot wordt ook nog een bedrag genoemd van € 2,7 mln. (sheet 8).